

RAFE

Edebiyat,
fikir,
kültür,
sanat
derginiz.

Yıl: 3
Sayı: 23
Mart - Nisan - Mayıs 2023

İmtiyaz Sahibi
Süveyda Güleç

Editörler
Süveyda Güleç
Sevinç Beysun Sağar

Ön Kapak - Arka Kapak
Ahmet Öztürk

Tasarım
Ahmet Öztürk
Gül Sultan Çiçek

Düzeltili
Ömer Kalender

İçerik Fotoğrafları Sorumlusu
Zeynep Sude Alataş

Röportaj Sorumlusu
Meryem Özdemir

Sosyal Medya Sorumlusu
Seleme Kayabaşı

Spor Sayfası Sorumlusu
Tanık Güleç

Website Sorumlusu
Hakan Karaduman

Podcast Sayfası İçerik Sorumlusu
Aybike Ulubaş

İletişim
iletisim@rafdergi.com

raf.dergi

raf_dergi

02 Editörden 03 Yağmur Öncesi Sayıklamalar Hikâye 05 New York, New York Gezi Yazısı

07 Hayalimdeki Gerçek Hikâye 09 Özümcan Akın ile Röportaj 13 Gecenin Yuttuğu Leyla Hikâye

16 Podcast 17 Son Kurtulan Şiir 18 Küçük Kedi Raf Çocuk

19 Yas ve Zaman Hikâye 21 Sarı Deneme 22 Yaz Filmleri Raf-Öneri

23 Zamanda Yolculuk Konusu ve İhtimaller Fikir - Bilim 26 Konser Anı 27 Bir Şafak Vakti Şiir

30 Foto-Sentez 31 Tıpkı Gece Gibi Deneme 33 Doğu'dan Uzakta Kitaplık

34 Şiirhane 35 Sakura Mucizesi Hikâye

İ
Ç
İ
N
D
E
K
İ
L
E
R

Değişerek, değiştirerek var olmaya devam ediyoruz. Birilerine, bir şeylere, bir şehre bağlanıyoruz. Kendimize ait bir dünya kurup onu dört bir yanından tutturmaya çabalıyoruz. Ama biz değişeniz. Zaman gelir ki köklerimizi söküp bambaşka yerlere dikeriz. Biz uzakları istersek yakın ederiz. Cesaretini toplayıp hayal kurmaktan çekinmeyenlerimiz, her adımla ileriye gideriz. Bazen o kadar kolay olmaz bu. Kış gelir, zaman biter. Sıcağa göç eden kuşların bıraktığı evlerine son bir bakışı gibi geri gelmek üzere veya geri gelmemek üzere gideriz. Değişimden korkmak doğamızdan amenna. Ama değişmemek, gün gelir daha çok acıtır. Hayatın karşımıza çıkardıklarının farkında olup her zerremizle yaşamayı seçtiğimiz o yolda yaşamaya ve değişmeye açız. Güneş yine doğacak, dere tepe aşılacak, uzun yollar aşk, sevgi, hüznün, mutluluk, keder getirecek, belki kalbin kırılacak ve tamir olacak. Ama değişeceksin, değişeceğiz. Kapını değişime açmayı unutma sevgili okur. Kendine çok iyi bak!

Yağmur Öncesi

Ali Aytar

Sayıklamalar

Kalemsiz yakarışların teselli işaretiydi. Gözleri her sabah başka bir kişinin gözleri oluveriyordu. Sonra gözyaşları benliğini ele verirdi. Acemi ama bir o kadar da cüretkâr adımları vardı. Kızgınlığının matemi merhameti ile beraberdi. Kalburüstü yalnızlıkların ele avuca sığmayan çocuğuydu. Bir sultan fakirliğine uzanırdı avuçları. Aslında var mıydı? Belki de yoktu. Bir serçenin kanatları gölgesinde ruhuna selam verirdi. Dünyada doğan ve gelişen her çiçeğin kokusunda onun da izi vardı. Ömrünün başrolünü başkaları çalmıştı. Kabahatlerinin yorganına sıkıca sarıldığı zamanları vardı. Yarım kalmış bir fincan kahvenin hüznünü himaye ederdi. Bütün telaşını merdiven boşluklarında bırakmıştı. Özel günlerin samimiyetsiz kutlamalarına ifrit oluyordu.

Bir arkadaşı vardı. Afili, asabi ve bir o kadar da heyecan verici idi. Menekşe Sokak'ta otururdu. Ya da Hasret Sokak da olabilirdi, hatırlamıyordu. İhtiyar annesi ile otururdu. Her akşam arkadaşının perdesine konuk olurdu. Düşlerini salıverirdi, oturdukları sokağa. Pencere köşelerinde yağmur öncesi yıldırımları seyrederdi. Gecenin karanlığında masasının başına otururdu. Havalarda soğuk gidiyordu. Oturduğu sandalyeden ayaklarını sarkıtığında ayak bilekleri açılırdı. Ayak bilekleri, hüznün dağlarını aşıp, gaflet rüzgârını yere çalıp umuda doğru yol alırdı. Ama kimse görmezdi. Kimsecikler bilmezdi. Bitmiş kahve fincanına gözük takılırdı. Mutfağa gitmeye üşenirdi. Nefes alışverişi bile kâinata bir mesajdı. Pencereye kalktığı zaman, dışarıda yol kenarlarında ihtişamıyla duran ağaca bir selam çakmayı da ihmal etmezdi.

Yağmur Öncesi Sayıklamalar

Bazı günler, telifli ihtirasların kucak dolusu deniz kabuklarında kendini bulurdu. Aceleci değildi. Duygularında ölçülmez bir feragat örneği vardı. Sakin hayatların daha fazla gönüle dokunduğunu düşünürdü. Haksız da sayılmazdı hani. Aslında kabul ediyordu, huysuz olduğunu. Bu yüzdendir ki odasının içerisinde bulunan her şey ile kavgalıydı. Yastıkların rengiyle, halının deseniyle, avizenin uyumsuzluğuyla ve daha sayamadığımız nicesiyle kavgalıydı. Bazen odasının tam orta yerine oturur ve ayaklarını seyrederdi. Doğduğu günden bu yana kaç adım atmıştı acaba? Bilmiyordu. Dışarıdan çoğu zaman sesler gelirdi. Odası işlek bir sokağa bakardı. Bu yüzdendir ki seyyar satıcı, ağlayan çocuk, kocaman araç sesleri ve en önemlisi de aç dolaşan bir anne köpeğin sesini işitirdi. Dünyanın ne kadar acımasız olduğunun pek çok tezahürü olsa da o anlık bütün acımasızlıklar anne köpeğin sesinde birleşiyordu.

Aylardan hazirandı. Ama haziran gibi bir ay geçirmiyordu. Bilmiyordu. Belki de zaman tüm hızıyla akıp giderken o başka bir ayda takılıp kalmıştı. Havası, suyu ve insanı hiç haziran ayına benzemiyordu. Aslında günler, aylar ve hatta yıllar onun zaman kavramında hiçbir şey ifade etmiyordu. Hayatını belirli durumlarda istihdam etmişti. Saçma bir boyutta olabilirdi. Evet, kendisi de bunun farkındaydı. Yine de herkesin bir zamanı vardı. Onun zamanı ise çizgi film karakterli çoraplarında gizliydi. Epey bir süredir bu hâldeydi. Hayatının olay örgüsü kaybolmuştu. Sebep-sonuç ilişkisi, zamanı ve mekânı onu terk edeli asabi, huzursuz ve acemi tavırlar içerisine girmişti. Bazen yüz yıl önceki bir kitapçının raflarında parmaklarının gezindiğini düşünürdü. Bazı zamanlar da kendisini ilk meclis açılırken içerideki bütün masa ve sandalyeleri tek tek itinayla silmiş gibi yorgun argın fakat bir o kadar da gururlu hissederdi. O, mahallesinin olmazsa olmazı, edebiyat kitaplarının can alıcı cümlesiydi. Vardı. Belki de yoktu.

New York, New York

Süveyda Güleç

“Bir insan, New York’u gördüğü an ona ait olur, orada beş dakikasını veya beş yılını geçirmiş olması fark etmeksizin.”
-Thomas Wolfe

Yazara tüm kalbimle katıldığımı belirterek yazıma başlamak isterim. Bu şehirde geçirdiğiniz beş dakikadan sonra siz artık hem siz hem New York’sunuzdur. Ondan ayrılamazsınız. Şehrin ruhu, gözleriniz ilk buluştuğu an içinize işler. Sizle bütünleşir. Hatta sizi ele geçirir. Farkında olmazsınız. Şehrin tüm kalabalığı, kiri, pası, kokusu, yorgunluğu, yoğunluğu, uykusuz geceleri, büyümlü günleri, sevdikleri, sevenleri artık sizindir. Siz bu büyüye kapılır gidersiniz. Beş dakika veya beş yıl fark etmez. Gözlerinizden New York okunur. Bilmezsiniz.

Bu şehrin romanlara konu olması, filmlere ilham olması tesadüf değil. Henüz aradığınızı bile bilmediğiniz her şeyi bulabileceğiniz belki de tek şehir, New York. Queensboro Köprüsü altında oturmuş, bir Woody Allen filminde başkarakter olmuşsunuzdur. Onun aşkına şahitlik eden sokaklarda yürümek, hiç bilinmeyen ve anlatılmayan binlerce hikâyenin aynı anda tam burada gerçekleştiğini bilmek sizi tüm hücrelerinizden vuran ve size yaşadığınızı hissettiren bir deneyimdir. Şehrin üç tarafını kaplayan nehirle çıkan sokakları uzanır, doğudan batıya. Kuzeyden güneye caddeleri büyür de büyür.

Şehir; Manhattan, Brooklyn, Queens, Bronx ve Staten Island olarak beş büyük bölüme ayrılıyor. Manhattan’ın ortasında yer alan ve yukarı doğu yakası ile yukarı batı yakasını birbirinden ayıran Central Park, şehirdeki en büyük beşinci park olmasına rağmen turistlerden en çok ilgiyi görüyor. Her yıl ortalama 42 milyon kişi tarafından tarihî ve ikonik yerleri ziyaret edilmekte. Sonbaharda yaprakların turuncudan kırmızıya döndüğü, hafif yağmurların ağaçları ıslattığı, turist akınının nispeten azaldığı aylarda parkta yürürken, koşarken, oturup bir bankta kitabınızı okurken dünyada sizden başka kimse yokmuşçasına ve tüm bu doğa sizin bir parçanız, sizden bir parçaymışçasına gelir. Parkın şehrin sesini kısıtması, kalabalığını unutturduğu doğrudur.

Soho, NY

Soho, NY

Queensboro Bridge, NY

Central Park, NY

New York, New York

Spring Sokağı'nın köşesinde metrodan inersiniz. Yaz sıcağı, gün ortasında içinize işler. Yoğun bir nem havada. Şimdi Soho'dasınız. Arnavut kaldırımlı yollarda ilerlemektesiniz. Dış cepheleri dökme demirden yapılmış rengârenk binaların ortasında durmaktasınız. Bu mimari cennetin tadını çıkarmaktasınız. Güneş vurdukça ince demirden yangın merdivenlerinin gölgesi duvarlarda dans etmekte. En lüks restoranları, en ünlü markaları bu semtte bulabilirsiniz.

Güneye yürümeye devam ettiğinizde Grand Sokağı sizi Little Italy'e getirir. Burası; kırmızıya boyalı evlerin, sokaklara taşan kafelerin, taze sebze-meyve satan manavların, küçük lokal barların, Akdeniz esintisinin, İtalyancanın mahallesidir. Az ileride Al Pacino esnafı selamladığı o meşhur yürüyüşünü yapmakta. Godfather'ın çekildiği sokaklarda yürüyorsunuz ve düşünüyorsunuz, bu sokakların şahit olduklarını.

Sinatra'nın, "Henüz uyumamış bir şehirde uyanmak istiyorum." dediği yerde, binlerce insanın bu şarkıya eşlik ederken şehrin şarkıdan ve şarkının şehirden ayrı olmadığını anlamaktayız. Büyük sanatçı, insanlara dünyada eşi benzeri olmayan bu şehrin, kendine çeken, merak uyandıran cazibesini anlattı şarkılarında yıllarca.

Yazımı burada bitirirken şehrin bu yazıda değinemediğim birçok köşesi olduğunu ve gelecek "Gezgin" yazılarımda onlara değinmeye çalışacağımı belirtmek isterim.

Hayalimdeki Gerçek

Zeynep Meriç

Derin bir nefes alıp trenin kalkış düdüğüyle trene bindi. Çocuklar, gençler, yaşlılar... Herkes trenin penceresinden, kendilerini uğurlamaya gelenlere el sallıyordu. Yalnızca, pencereye bakmadan koltuklar arasında yürümeye devam etti. Biraz sonra bilet numarasını bir kez daha kontrol etti. Koltuğunu bulup oturdu. Dedesini hatırlayarak bismillah dedi. Yol uzun ama bu yolculuğa çıkmak zorundayım, kelimeleri fısıltıyla döküldü dudaklarından. Koltuğu cam kenarındaydı neyse ki.

Yerine oturduktan sonra bir süre etrafına bakındı. Trene binenleri dikkatle inceliyordu. Sevdiklerinden ayrıldığı için ağlayanlardan ilk defa böyle bir yolcuğa çıkacağı için heyecanlanan çocuklara kadar herkes vardı. Kendisinin yalnız olduğunu kabullenerek kulaklığını taktı ve en sevdiği şarkıyı açtı, "Uzun ince bir yoldayım, gidiyorum gündüz gece..." Sessizce şarkıyı mırıldanırken yanına altı-yedi yaşlarında ufak bir oğlan çocuğu ve annesi oturdu. Kafasını yavaşça eğerek selam verdi ve tekrar kafasını cama doğru çevirdi. Artık hareket etmeye hazırdı. Tren görevlisinin "Kalkıyoruz!" diye bağırışı duyuldu dinlediği şarkının arasından. Uzun zaman olmuştu yolculuk yapmayı. Bir yandan özlediği için heyecanlıydı ama diğer yandan da içinde büyük bir acı vardı. Tam düşüncelere dalmak üzereyken kondüktör bilet kontrolüne geldi. Herkes sırayla biletini gösteriyordu. Yanındaki çocuk heyecanla kendisinin ve annesinin biletini kondüktöre uzattı, bilet kesildikten sonra geri aldı ve yanında taşıdığı ufak çantaya koydu. O sırada kendi küçüklüğü aklına geldi. Annesiyle ne zaman trene binseler, o da aynı heyecanla biletini gösterir sonra da çantasına koyardı. Tüm anılarını biriktirdiği bir kutusu vardı evde. İçtiği gazozların kapaklarını, ilk gittiği sinema filmi biletini, hatta gittiği yerlerden topladığı yaprakları bile saklardı. Ufak şeylerle mutlu olmayı bilirdi. Hiç öyle büyük hediyelerde gözü yoktu. Biri bir çikolata ya da sakız verse bile hemen sevinirdi.

Her perşembe ninesiyle evlerinin yakınındaki pazara giderdi. Küçük bir kasabada yaşadıkları için herkes herkesi tanırdı. Ninesi de köyün en yaşlılarından olduğu için selam vereni çoktu. Ninesiyle beraber gide gide onu da tanımışlardı artık. Ufaklık diye severdi herkes onu. Arada pazarcılardan ufak hediyeler de kapardı. Onları hemen eve gidip annesine gösterirdi, sonra da özenle kutusuna diğerlerinin yanına koyardı. Çok güzel bir çocukluk geçirmişti. Babasını küçük yaşta kaybettiği için ninesi, dedesi, teyzesi ve annesiyle yaşıyordu. Ailenin tek çocuğu olduğu için de üzerinde ayrı bir ilgi vardı. Babasının yokluğunu hiç hissettirmemişlerdi. Bir dediğini de iki etmezlerdi. Maddi durumları iyi olmamasına rağmen ellerinden geleni yaparlardı.

Annesi evlere temizliğe giderdi. Çoğu zaman da annesinin işleri diğer kasabalarda olduğu için trenle gitmeleri gerekirdi. Sabah erkenden kalkar, hazırlanır, el ele tutuşup tren garına giderlerdi. O zamanlarda da tıpkı şimdi olduğu gibi gardaki insanları seyretmeyi çok severdi. Herkesin ayrı bir koşuşturması olduğunu görmek onu çok mutlu ediyordu. Her zaman insanların hayatlarını çok merak eder ve acaba bir gün onlar gibi olabilir miyim diye düşünürdü. Yol boyunca da camdan dışarı bakar ve derin hayallere dalar. Acaba burada yaşayanların nasıl bir hayatı var, neler yapıyorlar gibi sorular sorardı kendi kendine. Her zaman çok meraklı bir çocuk olmuştu. Bazen o kadar çok soru sorardı ki annesi yorulurdu cevap vermekten. Sonrasında da annesi hemen bir oyun bulurdu onu oyalamak için. Renk bulma, aklından bir sayı veya nesne tut gibi oyunlar türetirdi annesi. Böyle gide gele yolları ezberlemişti artık. Tren personelleri de onu tanıyordu. Ama büyüdükçe bazı şeyler değişmeye başladı. Sorumlulukları arttığı için annesiyle gitmiyordu artık. Okul, ödevler, sınavlar derken hayatın gerçekleriyle yüzleştikçe daha da zor oluyordu işler. Ninesi ve dedesi de vefat etmişti. Annesi ve teyzesiyle bir başına kalmışlardı. En sonunda o doğup büyüdüğü kasabadan ayrılma zamanı gelmişti. Çok çalışıp kazandığı üniversite için başka bir şehre gidecekti. İşte o zaman ilk defa o tren garından birileriyle vedalaşarak ayrılıyordu. Ayrılıklar her zaman zordur ama bu bir veda değildi, sık sık ziyaretlerine gelecekti ki nitekim öyle de oldu.

Maalesef ki bu kez çok farklı bir şey için gidiyordu kasabasına. Annesi de artık ninesi ve dedesinin yanına gitmişti. İçindeki acıyı tarif edemezdi. Nasıl olduysa trene bindiği gibi öyle derin bir düşü dalmıştı ki trenin düdüğüyle aniden uyandı, etrafına baktı. Yanında ne küçük çocuk ne de annesi oturuyordu. Ne olduğunu anlayamadı. Biraz düşündükten sonra yaşadığı bu garip olayın farkına vardı. Hayalinde kendisi ve annesini görmüştü. Öyle çok özlemişti ki o zamanları, bir an bile olsa gerçek olmasını istemişti. Şu anda nelerini vermezdi ki annesinin cenazesi yerine annesiyle beraber temizliğe gitmek için.

röportaj

Özümcan Akın ile

Öncelikle röportaj teklifimizi kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederiz. Bize biraz kendinizden bahseder misiniz? Kimdir Özümcan Akın?

Boğaziçi Üniversitesinden mezun oldum 2018 senesinde, bir sene uzattım ve beşinci senemde mezun oldum, tercümanlık yapıyorum. Bir yandan da Sinema ve Çalışmaları Sertifika Programı vardı bizim okulda, diplomaya ek olarak onu da bitirdim. Sinemada Klasik Müzik dersi vardı, sinema kısmına devam etmeye karar verdim. Orada aldığım dersler daha çok teorikti. Sonrasında bir kısa film çekmeye çalıştım, o kısa film sette patladı tam 10 sahne kala. Bir süre kendimi yazma kısmına verdim, bir şeyler geliştirmeye çalıştım. Sonra işe girdim, tercümanlık yapmaya başladım. Altı yıldır aynı yerde çalışıyorum. Bu süre içerisinde fotoğraf çekmeye başladım. Arkadaşım Melisa Karakurt'un fotoğraflarını çekiyordum. Kendisi bir sanatçı. Fotoğraflarını çektikten sonra klibini de çekebilir miyim diye rica etti. Ben de yeteneğimi eğitmek istediğim için bununla başladım. Işık, kadraj derken ilk klibimi çektim. Ama ben biraz daha özgür olabileceğim, kendi yazdıklarımı çekebileceğim bir alan istiyordum. O yüzden yazmaya devam ettim, senaryo yazarlığı yapıyorum, dedim ki gelirim buna dönüştürmeye çalışırım; reklam üzerinden olabilir. Bir de yapımcı Deniz Çahan ile şu anda yazdığım bir kısa filmin prodüksiyon sürecini halletmeye çalışıyoruz fon toplama kısmındayız. Bunu hayata geçirmeye çalışıyorum.

Sizi Instagram'da zevkle takip ettiğimiz paylaşımlarınızdan tanıdık. Gözlerimize şenlik olmasının yanı sıra, fotoğraf/video konularında öğretici içerikler de paylaşıyorsunuz. Bize biraz bu serüvenin nasıl başladığından bahseder misiniz?

Öğretici içerik üretmeye çalışmamın sebebi benim bu sektöre girişimin çok yalnız olmasıydı. Ben sinemayla alakalı teorik bilgiyi aldım ama arta kalan kısmı tamamen kendi başıma YouTube'da, Instagram'da saatler geçirip, bir sürü insanı izleyip gözümü sürekli eğitmeye çalışıp, neyi nasıl yapacağımı deneye yanıla öğrenme ile geçti. O yüzden sonrasında ortaya çıkardığım, şu anda hâlâ da çıkmaya ve gelişmeye devam eden sürecin en azından başkaları için daha kolay olabileceğini düşündüm. Mesela kurgu, color yaparken ya da fotoğraf editlerken bazı küçük nüanslar var yapmanız gereken. İnsanın hayatını kurtaran çok basit bilgiler; ama bunlara ulaşmak için ya özellikle yabancı kaynak taramak gerekiyor ve İngilizce dil bilgisi olmayan insanlar buna tabii ki de erişemiyorlar. Kafanızda bir şey var, ekrana bir şey dökmek istiyorsunuz, bunu yapacak araç da önünüzde ama nasıl kullanacağınızı bilmiyorsunuz. O yüzden ben de kendi öğrendiğim şekli, küçük küçük bilgiler veren videolar yaparak sağlamak istedim. Bir de gerçek hayatta bu videoların yanı sıra bir reklam çekim atölyesi ile ilgili bir projem var. Hem hiç kamera kullanmamış kişilere hem de kendi kamerasıyla gelen kişilere, bir görüntü yönetmenin, bir ışıkçının olacağı ve set ortamını deneyimleyebileceği bir ortam oluşturmak istiyorum.

Eğitim hayatınızın şu an yaptığınız işe katkısı nelerdir? Okuduğunuz üniversite, sosyal faaliyetler, ilgi alanları, sizi bu noktaya taşıyan tecrübeleriniz arasından en çok hangisinin etkisini pratikte hissediyorsunuz?

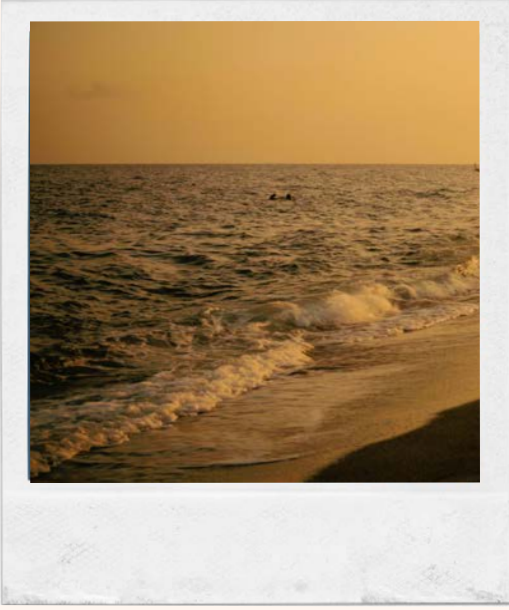
Normalde ben Tercümanlık okudum, Çeviribilim diye geçiyor Boğaziçi Üniversitesinde. Benim alanıma yapabileceği katkıyı felsefi bir yerden irdelemem gerekir; çevirinin insana kattığı şeyler, kendi kafanızdaki düşünce, bunu bir şekilde aktarmak, insanlardan beklediğiniz ve çıkmasını istediğiniz düşünce gibi... Cevaba bunu dâhil etmek istemiyorum, uzun sürer. O yüzden Film Çalışmaları Sertifika Programı yeterli olacaktır diye düşünüyorum. Bu sertifika programı içerisinde benim için çok değerli 3 tane hocam var, bir tanesi Özcan Vardar. Kurguya Giriş dersi hocamdı, Kurak Günler'in de kurgusunu yapan kişidir. Tuğba Ay var, hem Film Tarihi hem de Film Analizi dersini verdi ve bir de Film Noir dersini aldım. Beyza Erçin var, benim sinema tarafına odaklanmamdaki en büyük etmenlerden bir tanesi. Sinemada Klasik Müzik dersini vermişti.

Kameranızı alıp bir şeyler çekmeye çıktığınızda, sokağın sesi, hislerin büyümesi, ışıklar, renkler, sesler, gülüşler, anlar... Size kendinizi unuttururan, nefes alışverişinizi durduran bir çekim anını/anısını bizlerle paylaşabilir misiniz?

Aslında fotoğrafını çekemediğim bir anı var. Bir büfe vardı, büfenin önünden seyyar satıcı küçük bir kız çocuğu geçecekti, elinde de ışıklı bir şeyler satıyordu ve kapanmak üzere olan ışıkları yavaş yavaş söndüğü için gitgide karanlıklaşan bir büfe vardı. Yaşlı bir beyefendi işletiyordu büfeyi. Öbür taraftaysa ışığı geceyi yaran ve gerçekten de yumuşak bir kızılıktaki olan, o elinde taşıdığı artık neyse onu satmaya çalışan, göremedim çünkü çekmeye çalışıyordum, küçük bir kız çocuğu vardı. Birinin bütün canlılığıyla orada, işe yeni başlamış, aydınlıkta satamayacağı parlayan ışıklı ürünleriyle serüveni yeni başlarken diğerindeki bitiyordu ve benim gördüğüm zaman aradığımı fark ettiğim bir kontrasttı. Tam o anda bir çöp arabası geçti ve çekemedim. Aslında çöp arabasının geçmesi de çok manidardı çünkü onlar da gece çalışan insanlar. Hepsinin bir araya gelmesi, her ne kadar o fotoğrafı çekememiş olsam da, çok değerli bir hikâyeye bıraktı ardında. Video olarak da unutamadığım bir anım; İstanbul'un bomboş olduğu bir zamana denk gelmişim. Bir pazar sabahı, yedi buçukta kalktım. Levent'e doğru yürürken eski kameramla İstanbul'un o bomboş, yeni uyanan hâlini çekmişim. Sanki havada uçuşan kokulu taneler varmış da bana geliyormuş gibiydi. Kameralara da geçtiğini düşünüyorum bu hissiyatın.

Çevrenizde yaptığınız işe karşı yargılamalarda bulunan insanlar oldu mu? Olduysa tepkiniz ne oldu? Bu tarz olumsuzluklar yaşayan yolun başındaki gençlere neler tavsiye edersiniz?

İşinizi gören insanların sayısı az olduğunda sizi bilen, tanıyan insanlar yorum yapıyor genelde ve beğenmeseler de ruh hâlinizi dikkate aldıkları için sizi kırmamak adına güzel şeyler söylüyorlar. Fakat takipçi sayısı artınca destekleyici olanlara ek olarak daha çok kendi ihtiyacı olan şeyleri dışarı vurmaya veya içinde taşıdığı her neyse onu dışarı kışmak isteyen yorumlar da oluyor. Ama nasıl ki bir insan size salak dediğinde salak olmuyorsanız, sizin işinize karşı yapıcılıktan uzak bir eleştiri yapıyorsa, bu da sizin işinizin onun gözündeki gibi olduğu anlamına gelmiyor. O yüzden ben bunu çok takmamaya çalışıyorum.

Kısa filminiz Reprise ile yerli ve yabancı sinemada birçok ödül kazandınız. Filmin yönetmen, yapımcı, senarist, oyuncusu kendinizdiniz. Filmdeki her şeyi tek başınıza yapmış olmanızın iyi yanları/kötü yanları nelerdi?

Her şeyi kontrol etmek, her zaman güzel bir şey bir yönetmen için. Kısa filmim de büyük bütçeli çekilen bir iş olmadığı için, bir şeyler şöyle olsun, böyle olsun demek kolaydı. Pandemi döneminde bir şey üretmek, anlatmak istiyordum ve anlatmak istediğimi verebileceğim tek bir alet vardı o da telefonda. O yüzden hem prodüktörü hem yazarı hem çekeni hem yönetmeni ben oldum. Müziğini kardeşim yapmıştı, ışığında babam, sanat kısmında annem yardımcı oldu. Filmi önce bedava festivallere gönderdim, sonrasında birkaç festivalden iyi dönüt alınca dedim ki diğer festivallere de gönderebilirim biraz para ayırıp. Gönderdiklerimin yarısından çoğunda ya seçkiye girdi, ya finalist oldu, birincilik de aldı. Dediğim gibi her şeyini kontrol etmek böyle küçük ve kısacık şeyler için ideal.

Son olarak okurlarımıza ne söylemek istersiniz?

Yaptıkları herhangi bir şey varsa ve bir alanda iyi olmak istiyorlarsa yaptıkları şeyden bıkmamaları çok büyük bir ödül onlar için. Kimsenin ilk yaptığı iş son yaptığı işe yakın değil, kıyaslanamayacak kadar altta kalıyor. Mesela ben çok iyi bir yerde olduğumu düşünmüyorum şu anda ve her zaman olunacak daha iyi bir yer olduğunu düşünüyorum. Oraya giderken de pes etmeden yapmak bu işi, çok ödüllendiriyor insanı sonrasında. Ben gecemi gündüzüme katıyorum, mesela bir aylığına İstanbul'daydım, gündüzleri çalışıyorum, bir yandan videolar çekiyorum. O yüzden günde 4 saat uyuyordum maksimum o süreçte. Ama severek yapıyordum. O yüzden yani yaptığınız zaman ben neden 4 saat uyudum diye üzülmecekseniz, yapmaya devam edin. Sonrasında bir şey olmazsa, bir şekilde inanarak bir şey yapmış olacaksınız ama olur da birileri fark ederse ve istediğinizi yapabileceğiniz daha büyük alanları size açarsa da buna en azından hazır olursunuz. Çünkü "Ben bir şeyler denedim ama istediğim şey olmadı." dediğinizde zaten gelişiminizi de durdurmuş oluyorsunuz ve belki karşınıza çıkabilecek o fırsat karşınıza çıktığında artık, o sizden bekleneni yapamayacak pozisyonda oluyorsunuz. Ama belli bir yere kadar kendinizi sürekli getirmeye çalışırsanız o fırsat karşınıza çıktığında hazır oluyorsunuz diye düşünüyorum.

Fotoğraf: Özümcan Akın

Gecenin Yuttuğu Leyla

Helin Durmaz

Gece oldu mu onu düşünme görevi başlardı. İnsan kaybedene kadar elindekinin değerini bilmezdi. O da bu akıma kapılmış, yıllardır onu yeniden görmenin hayaliyle yaşıyordu. Bir şişe şarabı bitirmeye yakın, etrafındaki insanların konuşmaları bir gürültü topu olmuştu.

İlk oturduğunda böyle değildi. Sırayla her masanın ne konuştuğunu merak edip kulak kesilip dinlemişti, her akşam yaptığı gibi... Farklı hikâyeleri ve dertleri dinlemeyi seviyordu. Oysa dostlarının dert anlatmak için seçeceği en son adam kendisiydi. Aklında dönüp duran anılarını dinlemekten bıkmış insanlar artık ona da bir şey anlatmıyordu. "İnsan bir yaştan sonra çevresini daraltmalı, boş ver." diye geçirdi içinden.

Yan masadaki kadın, iş yerindeki çekilmez mi çekilmez müdürünü anlatıyordu son iki saattir. Belki de buydu konuşulanları gürültü hâline getiren. Derdin varsa derdini içinden çekip alıp önce bir güzel kaynatıp, suyunu süzmeden, çünkü o zaman tadı kaçar, sıcaklığı sıcaklığına dökmeliydin dostunun kucağına. Dert anlatmanın da bir adabı olmalıydı, bir edebiyatı, bir şiirselliği. Dümdüz yaşayan insanlardan nefret ederdi. O böyle değildi, o dediysem o, yani Leyla...

Leyla'yı ilk defa bir kitapçıda görmüştü. Aradığını bulamadığında imdadına yetişmişti Leyla... Kitabı rafından şak diye çekip alıp şak diye Kemal'in avucuna tutuşturmuştu loş kitapçı koridorunda. Ama insan bir şeyini kaybettiğinde onu karanlık yerine önce aydınlıkta aramayı seçmez miydi?

Bu aydınlık yerden usanmıştı. Kalkıp daha sakin bir yere geçmek akıl işiymiş gibi geldi. Hesabı istedi, biraz da fazlasını bırakarak kalktı masadan. Ağzına hemen bir sigara tutturdu ve Alsancak'ın dar sokaklarına daldı.

Onu kaybetti diyorum ama aslında Leyla hiç onun olmamıştı. Neşesi o kadar fazlaydı ki başka kimseye ihtiyacı yoktu onun. Onu dışarıdan gören "Ne kadar sıradan bir kız." diye düşünebilirdi. Hafif balıketinde oluşu, düz kumral saçları ve kahverengi gözleriyle kimsenin dikkatini kolay çekmezdi. Çekmesindi de zaten. Ama onu tanıyanın ona âşık olmaktan başka şansı yoktu, bayım. Neşesiyle insanı mest eder, sonra da düşürdüğü hâlde alay ederek kaçar gider, seni soru işaretleriyle bırakıp tırnaklarını kemirmene neden olurdu.

Kıbrıs Şehitleri'ne çıktığında sahile dönmek için ilk solu kolladı, sonra vazgeçti, diğer soldan da çıkabilirdi pekâlâ. İzmir'in bu kolaylığını seviyordu. Seçtiği sokakta dilenen kara bir çocuk gördü. İçi cız etti, Leyla çocukları çok severdi.

Gecenin Yuttuğu Leyla

Hemen çıkardı cebinden bir yirmilik, tutuşturdu çocuğun eline. Her hareketinde Leyla onu izliyormuş gibi yaşamaya alışmıştı. Neden istememişti ki onu hayatında? Hâlbuki tam da onun istediği gibi yaşıyordu. Temizliğine dikkat eder, üstüne başına bakar, modadan uzak ama yakışan renkleri seçer, oturmasını kalkmasını bilir olmuştu. Kitaplara da daha bir âşık olmuştu. “Bunu okuyup Leyla’ya anlatmalıyım.” diyerek kitap seçiyordu artık. Derin bir nefes aldı sigarasından ve ergenlerin oturduğu masaları bir bir geçerek sahile çıktı. Her tarafı kalabalık, her noktası insan doluydu sahilin. Nefes alamadı ve bildiği aydınlık kalabalığa geri döndü. Biraz dolaşır eve dönerdi nasılsa.

Kavga eden iki genç gördü, birkaç kişi durmuş onları izliyordu. Biri diğerine “Uzak dur oğlum benim manitamdan!” dedi. Aferin, erkek dediğin sevgilisini böyle sahiplenmeliydi. İzin verseydi o da Leyla’yı sahiplenirdi. Aman canım köpek mi bu diye düşünüp güldü içinden. Artık sadece Leyla’nın istediği gibi yaşamıyor, onun gibi düşünüyordu da. Diğer çocuk bağırdı “Kız beni seviyor, çekil aradan!” Herkes merakla izliyordu, yumruklar da devreye girince bir iki kişi ayırma girişiminde bulundu ama kimse niye ayırmıyorsunuz demesin diye gibiydi. O sırada soldaki kapıdan bir kadın çıktı. Gecenin karanlığında önce kısa sarı saçlar dikkatini çekti, sonra güldüğünde çıkan o sol yanağındaki gamzesini gördü kadının. Gamzesi ve kahverengi gözlerini görmese o saçlarla uzaktan tanıyamazdı. Bu imkânsızdı. Her yerde aradığı Leyla’sı tam karşısındaydı. Tam karşısındaydı dediysem arada bir sürü insan vardı ve ona bu kavgayı yarıp ulaşmalıydı, onun için şu an sadece ikisi vardı ve kafasının içinde konuşmaya başlamışlardı bile.

Öte yandan kavga büyümüş, gençlerin arkadaşları olaya dâhil olmuştu. Kemal kalabalığı yarmaya çalışırken havadaki bir yumruktan nasibini aldı ve iki seksen yere serildi. Dudağı patlamıştı. Şimdi zamanı değişti, bir an önce kalkıp Leyla’sına kavuşması lazımdı. Eliyle dudağının üzerine bastırarak kalktı ve koşarak kadının yürüdüğü caddeye bıraktı kendini.

Her adımında onu arıyor, her adımında “Leyla!” diye bağırmak geçiyordu içinden. Tanrım, ne kadar güzel bir isim o öyle! İlk duyduğunda da aynısını düşünmüştü. Bu melek gibi, anaç ama özgür, muhteşem kadına yakışan daha muhteşem bir isim olamazdı. Bir yandan da kafasında kurup duruyordu, onu yakalasa ne diyecekti? Ne konuşacaktı?

Gecenin Yuttuğu Leyla

Hiç bu kadar yaklaşmamıştı ki, yaklaşırsa ne yapacağını düşünmemişti. “Aman...” dedi, “O ne isterse onu konuşuruz.” Çünkü onun her zaman söyleyecek bir şeyi vardı. Neşesiyle sizin başınızı döndürürken dalgasını geçip kenarına çekildiğinde de sizin için en iyisini istediğini bilirdiniz. Bu, Leyla'yı bir azize yapıyordu. O Kemal'in tanrıçası, Madonna'sı, Mata Hari'si, her şeyiydi. Leyla her şey olabilirdi, her figüre oturabilirdi, her yerde kalabilirdi ama hiçbir yere ait değildi.

Gömleđi terden sırlıklam, ağzında kan tadıyla koşturuyordu. Yoktu. Bir iki kadını o zannederek kolundan tutup çevirmiş ve her seferinde hayal kırıklığına uğramıştı. Başarmak zorundaydı, duramazdı. Gerekirse cadde boyunca adını seslenerek kendisini rezil edecek, ama Leyla'yı bulacaktı. O sadece Leyla için bu kadar makyavelistti.

Sonunda gördü onu, paralel sokağın başında, bir motorun üzerinde, bir zibidinin arkasında oturup o yüksek neşesiyle gülerken... Göz göz geldiler. Leyla'nın gözlerinden biraz hüzün, biraz da “Mutluyum.” sözü aynı anda geçti. İnsan mutlu olduğunda bunu dile getirmez pek diye düşündü. Eğer bana bunu söylüyorsa mutlu değildir dedi içindeki ses. Bir hamle yapması gerekiyordu ama elinden bir şey gelmiyordu. O Leyla'ya hayrandı ve hayranlık uzaktan gerçekleştirilebilecek bir eylemdi. Ona sahip olabilmek ihtimalini hiç düşünmemişti ki şimdi ne yapsın? Leyla gözleriyle “Gelmiyor musun?” diye sordu. Kemal de “Gelmiyorum.” dedi. Ne Leyla geldi ne de Kemal gitti.

Kalbinde bir yerlerde bir oda açıldı sanki. Kalbinin tüm odaları güneşliğe bakıyormuş da bir bu açılan aydınlığa bakıyormuşçasına. Sonra o aydınlığa bakan pencere aralandı. Tertemiz, mis gibi bir hava girdi içeriye. Leyla'nın güzel kahverengi gözleri miydi onun içini bu kadar açan yoksa şu an istese ona sahip olabileceği düşüncesi mi? Bilemedi, çok da üzerinde durmadı. İnsan sahip olmayı bu kadar istediği bir şeyi bu kadar kolayca bırakabilir miydi? Her nefes alışında biraz daha bırakıyordu Leyla'yı.

Uğruna gömlek seçmeyi öğrendiği, kitap okurken not almaya alıştığı kadın sokaktaki herhangi bir kadındı şimdi. Sigarasını yere atıp ayağının ucuyla usulca ezdi ve bakışlarını yerden alıp sağındaki sokağa teslim etti, o yöne doğru yürümeye koyuldu. Gecenin karanlığı, insanların uğultuları, gelip geçen yemek kokuları aldı götürdü Leyla'yı.

"Sen o kız değil misin?" Podcast

Aybike Ulubaş

Merhaba sevgili Raf Dergi'nin podcast dinlemeyi seven okuyucuları,

Hem podcast kanalı olan hem de podcast dinlemeye bayılan biri olarak yine karşınıza harika bir kanal ile geldim. İsmi: "Sen o kız değil misin?".

Simay 25 yaşında, İtalya'da yaşıyor. İtalya'ya taşınalı çok olmadı, kendisini bölümlerinden takip ettiğim için hayatının gidişatına bir nebze hâkimim. Çok eski bir dinleyicisi olmasam bile çoğu zaman ben ev işi yaparken arka planda benimle konuşuyor kendisi. Bölümlerinde zaten genelde "Sizinle konuşmak istedim, muhabbet etmeye geldim." tarzı şeyler söylüyor. Neredeyse her bölümde "Kahvenizi, çayınızı alın ve arkanıza yaslanın, yeni bölüm başlıyor." diyor. Ama ben hiçbir zaman kahve veya çay demleyip dinlemiyorum. Tam aksine bolca hareket ettiğim anlarda bana eşlik ediyor bu kanal. En ama en çok sevdiğim ise her bölümün sonunda bize söylediği o tatlı cümle: "Umutsuzluğa alışmayın, yatağa küs girmeyin." Her seferinde benim yüzümü güldürüyor bu hatırlatma.

İlk dinlediğim bölümü "Her jenerasyona Güzin abla lazım" isimli bölümdü. Dinleyicilerinden gelen bazı temalara değiniyor bölümde. Her bir tema için kendi fikirlerini paylaşıyor. Mesela "aile için problemler, anda kalabilmek" gibi temalar var. Bunlar hakkında genel bir konuşmanın yanında kendi anılarını, tecrübelerini anlatması çok hoşuma gidiyor. Sanırım benim podcast dinlerken en sevdiğim şey, kişisel tecrübeleri dinlemek.

Beni en çok etkileyen bölüm ise "Shout out to male gaze" isimli bölümdü. Hepimizin malumu olan cinsiyet eşitsizliğine değinmiş ve yine kendi anılarını bizimle paylaşmış. Beni en çok sarsan bölümün bu olmasının nedeni, yaşadığı bir ikili ilişkide karşısındaki erkeğin ona söylediği bir cümle. "Sen kendini çok gömüyorsun ama o kadar da kötü değilsin." tarzı bir cümle kurmuş. O cümleyi kuran insana dehşet saçılmakla beraber Simay'ın bu olayı analiz edişine hayran kaldım. Bazen biz kadınlar bize yapılan kötü muameleyi fark etmekte zorlanıyoruz. Çünkü o denli saçma geliyor ki sanırım üstünü kapatıp "Yok ya öyle demek istememiştir, o kadar da değil." diye düşünmeye çalışıyoruz. Fakat bu bölüm bana olayın tam da o kadar olduğunu gösterdi.

"Sen o kız değil misin?"i dinlemek bana keyif veriyor. Umarım siz de keyifle dinlersiniz.

Son Kurtulan

Sophia Jamali Soufi

güller soldu
çatılar çöktü
sokaklar çıkmaza girdi
kelebekler battı ölümün kozasına
artık cennet yok
güneş yok
gülümseme yok
bir mum getir
gözlerini kapat
benimle mezarlığa gel
ben hayatta kalan son kişiyim...

رزها خشک شدند
سقفها فرو ریختند
کوچهها به بن بست رسیدند
پروانهها
در پیلهی مرگ فرو رفتند
دیگر آسمانی نیست
خورشیدی نیست
لبخندی نیست
شمعی بیاور
چشمهایت را ببند
با من به گورستانها بیا
من آخرین بازمانده ام...

Küçük Kedi

Neşe

Küçük siyah bir kedi vardı Güller Sokağı'nda. Bu kedi Güller Sokağı'nın en küçük kedisiydi. Kendisi çok garipti, simsiyah tüyleri, yemyeşil gözleri ve o küçücük vücudu ile çok şekerdi. Herkes ona bakar, tüm insanlar onu sevmek isterdi ama o sadece tok olduğunda sevdirdi kendisini ve çoğunlukla doymazdı. Çünkü hep küçük şeyler yerd. Bir gün bir parkta dolaşıyordu bizim kedi, iki çocuk diziliverdi yanı başına, bizimki başladı miyavlamaya, çocuklardan biri: "Bizimki yine aç be Ayşe, ben süt alıp geleceğim, sen de o sırada bekle ama sakın sevme, sonra Erdem'e ne olduğunu söylememe gerek yok bence!" dedi. Ayşe evet anlamında başını salladı. Zeynep binaya doğru koştu. Ayşe bizim kediye bakmaya başladı, o kadar şekerdi ki "ONU SEV, ONU SEV..." diye sayıklıyordu beyni, sonunda Ayşe ne olur ki diye bizim kedinin kafasını sevmek için elini kaldırmıştı ki bizimki zıplayarak ters döndü ve Ayşe'nin... Ayşe büyük bir acıyla inleyip duruyordu; bir anda midesi bulanmaya, başı dönmeye başladı, sonra en son hatırladığı şey Zeynep'in ona "Ayşe iyi misin, anne Ayşe'ye bir şey oluyor." diye bağırmasıydı. Ayşe gözlerini hastanede açtı, herkes başına toplanmıştı. Ayşe ise "Kedi, kedi, bizim kedi." diye sayıklıyordu. Zeynep, annesine: "Bunu olsa olsa bizimki yapmıştır." dedi. Biz şimdi bizim kediye dönelim, tamam hepiniz merak ediyorsunuz "Bu kedi Ayşe'ye ne yaptı?" diye, hemen anlatıyorum. Bizim kedi hani zıplayıp ters döndü ya, işte Ayşe'nin alnını cart diye ortadan ikiye ayırdı, şimdi bizim kedi de Güller Sokağı'nın hastanesine girdi. Ayşe bizim kediye görünce çığlık atmaya başladı, ödü koptu bizimkinin ama sonra bir anda sustu Ayşe ve eğilip bizim kediye kucağına aldı...

Devamını siz düşünün...

Tuğba Türkoğlu

Yas ve Zaman

Günler o eskiyen takvimde aynı günün, aynı ayın, aynı yılın üstünden defalarca geçiyordu ama hissettikleri geçmiyordu. Elleri o takvim yaprağını çevirebilseydi, o zamana bırakmayı bir de o bilseydi, kendi kalbi ona bu kadar yük olmayacaktı. Biliyordu.

"Bugün hava almaya çıkalım." Yüzündeki ciddi ifadeyi silmek adına, boğazındaki yumruya rağmen gülümsedi. Karşısında bir aynaya bakıyormuş gibi hissettiren genç kadına, kızına baktığında yıllardır sadık kaldığı yası bugün yalnız tutmayacağını anladı, içinin ferahladığını hissetti ama kederin yerini alamayan hisler ona tanıdık gelmediği için rahatsızca kıpırdandı.

"Şuracıkta hava alırım." dedi göz ucuyla verandayı göstererek.

Ona uzatmaya çalıştığı yardım elini böyle reddetmesi boğazındaki yumruyu büyütüp gözlerini yaşartıyordu. Neden sadece küçücük bir kızken ona yaptığı gibi yarasına üfleyemiyordu? Neden onu bir zamanlar onun yaptığı gibi kucaklayamıyordu? Neden gerektiğinde o olma zamanının onun için geldiğine inanmıyordu?

"Doktor yürümen gerektiğini söyledi." O henüz cevap vermeden genç kadın annesinin üstüne ince bir şeyler getirmek için odaya geçti. Bugünü yıllar önceki bugünden ayıran tek şey havanın daha sıcak olmasıydı. Güzel bir havada bu yaşla tanıştığı için güzel havaları çekilmez buluyordu.

"Geldim." Elindeki ince şalı annesinin omuzlarına bırakıp ellerini sıkıca kavradı.

Önce tereddüt etse de direnmeyip ayaklandı. Kızının peşinden ağır ağır gitmeye, zamanın asıldığı odadan uzaklaşmaya başladı.

Yüzüne vuran ılık meltemi ve yeni biçilmiş çimleri soludu kız kapıyı kilitlerken. Eskiden toprakla oynamayı çok sevdiğinden her yere böyle bakımı zor çiçekler dikerdi, çoğu zaman yaşatamazdı, görüşü puslanana kadar baktı bir zamanlar çok sevdiği çiçeklere.

Hepsi onunla diktikleriyle aynı renkte, aynı yerdeydi. Onu sessizce bekleyen genç kadın, o günden sonra ilk defa annesine iyilik yaptığını sanarak onu ağlarken görmemek için önden ilerledi, arkasından geleceğini biliyordu. Birlikte, yokuş olmayan yolları, yosun kokusu alana kadar ağır ağır yürüdüler.

Sahil kenarı her zamankinden daha kalabalıktı.

"Yoruldu mu? Hiç de yer yok bugün." Genç kadın endişeyle annesine baktı.

"Şu ağacın altına gidelim." İlerideki çınar ağacına doğru ilerlemeye başladı, o da onu kırmayarak ağacın dibine, onun yanına oturdu.

"Buraya gelmekle iyi ettik, değil mi?" İkisi de birbirine bakmıyordu, bu da kaçmayı zorlaştırıyor ve cesaret veriyordu.

"Onu ziyaret etmeyecek misin?" Genç kadın elinde olmadan sessizce sormuştu, olur da biri annesinin reddettiği gerçeği duyar diye.

"Hayır, her gün ediyorum zaten." Genç kadın sormadan edemedi. "Neden asıl gitmen gereken günde ona gidemiyorsun?"

"Onun yardımına en muhtaç olduğum gün," duraksadı. "Neden gidemiyorum?"

Birkaç dakika o sorunun cevabını öğütmek için bekledi ve o sordu bu sefer. "Bana neden anne demeyi bıraktın?" Genç kadın duyduğu soruyla afalladı, yutkundu, bir süre sonra dudakları aralandı. "Onu daha az hatırla diye."

Elleri kızının yüzüne uzandı, dolu gözleri onunkilerle buluşana dek kaldırdı başını.

"Bu gözlerle her gün gözlerime baktın, bu hatırlatmıyor sanıp anne demeyi mi bıraktın bana?"

Genç kadın bir süredir ağlıyordu, yüzünden sicimle inen gözyaşları annesinin ellerine değdikçe annesi bir sonraki gözyaşı için zemin hazırlar gibi kuruluyordu yanaklarını.

"Anne..." Genç kadının bunu söylemesiyle başını annesinin omzuna koyması bir oldu, sıkıdığı elini ısırarak kendi sesini kesmeye çalıştı. Ona ilk defa bu kadar yakın hissediyordu ama onu en mutlu eden kalbinin atışını duyabilmeydi. Annesi yaşıyordu.

Aralarında geçen sessiz konuşmalar, itiraflar oldu. Genç kadın artık ağlamıyor, annesinin ellerini tutmaya devam ediyordu.

Hiç konuşmadan ayaklanıp gitmeleri gereken yere doğru ilerlemeye başladılar bir anda, geldikleri yol kadar kolay olmamıştı bu seferki yolda yürümek. Her adım dibi olmayan bir bataklığa saplanıyor, biri duraksayınca diğeri cesaretlendiriyordu.

Geldikleri yolun sonu bir mezarlığa çıkmış olsa da yürekleri hafifti çünkü kaçmak yerine, yüzleşiliyordu. Genç kızın annesi sonunda önüne geldikleri mezarın yanına çöküp ilk günde yapılması gereken geç kalınmış feryatları etmeye başladı.

Hava karardıkça karardı, bulutlar sıklaştı.

Genç kadın annesinin titrek omuzlarını kavrayarak kendine çekti. "Artık gitmemiz lazım, yağmur yağacak, anne." Gözleri kan çanağına dönmüştü, kalbi daha yavaş atıyordu ama kızının birkaç kelimesini seçebildi. Bir yandan kaçmak bir yandan bu mezarın yanına yerleşmek istiyordu. Bu sefer kızına dayandı, onu mezarlıktan çıkarmasına izin verdi.

Bir arabaya bindiğini hatırlıyordu, sonrasında uyuyakalmıştı.

Gözlerini açtığı anda kendini salondaki koltukta uzanmış şekilde buldu, gece yarısı çoktan geçmişti. Kızının ayak seslerini duyunca doğruldu. "İyice dinlen, yoruldu anne." dedi kızı onu görünce. Annesi ağrıyan başını iki yana sallayıp karşısında dikilen kızına baktı, ona bir şey diyecekken arkasında kalan takvimi görmesiyle gözleri karardı. Birkaç kez üst üste gözlerini yumdu ama bir fayda etmedi. Bu da onun hiddetle, "Kim bu takvim kağıdını yırttı?" diye sormasına sebep oldu.

Genç kadın afallayarak arkasındaki takvime baktı. "Her gün senin için yırtıyorum anne, niye kızdın bu kadar?"

Başından vurulmuşsa döndü, aklını kaybediyordu sanki. "O günden beri hep farklı bir günü mü gösteriyordu?"

Genç kadın annesi için endişelenerek yanına oturdu. "Evet."

O an, zamanın ona özel durmadığını, kendi zamanını durduranın kendisi olduğunu anladı ama anlamadığı şey, onca zamanın neden ona herkese acıdığı gibi acımamasıydı. Acısı neden eskimemişti?

Sarı

Gül Sultan Çiçek

Bazen odanda bir çaydanlık olması gerekir seni sana yansıtan, kendi içini görmeni sağlayan... Bir yolculuk yaptırır sana fakat bir yandan da o dört duvar arasındadır hâlâ, belki sıkışıp kalmışsındır, belki deryalara uzanmışsındır bilinmez. Dışarıdan vuran sabah güneşinin, üzerinde anlamsız desenlerin olduğu ve artık demode olmuş ama kullanmaktan da vazgeçemediğin tülün esintisiyle buluşup kırık beyaz rengi duvara yansımaya bakarsın ve bir yudum çay. Gördün mü şimdi yalnız başınasın, sen ve çaydanlıktaki yansıman dışında kimse yok. Seni şu anda kendinden başka görüp duyabilecek, hissedebilecek kim var senden başka?

Kendimi böyle yalnız, çaresiz ve bitap düşmüş hissettiğim zamanlarda, bakışıyla kalbimi ısıtacağını bildiğim o çaydanlığı getiriyorum odama ve masamın üzerine bir nihale eşliğinde yerleştiriyorum. Bir yudum çay. Buralardanım, İç Anadolu'nun bağrından sesleniyorum. Dört bir köşesinde acısı hiç tükenmek bilmeyen yurdumun bağrından... Bakmayın keder dolu yazdığımı, gülümsüyorum yazarken ve acı bir gülüş değil bu, sahi bir gülüş. Hatta bu yazı bir renk olsaydı ne gri olurdu ne de siyah... Sarı olurdu.

Peki ya ben bir rengi sığdırabilir miyim içime? Hayır, ben bu yazı gibi tek bir renge boğulmak istemezdim. İçimde koşturan renkler var, köşe kapmaca oynuyorlar sanki. İşte bir köşe bulamayıp da tam merkez noktada kalan o renk, benim hâkim duygum ve kendisi de bir köşe bulana dek onunla beraber yaşıyorum, diğerlerini de ihmal etmeden. Hepsi bir arada olmaktan oldukça memnun, hem zaten birini alıp çeksem kalanlar köşesine çekilir, merkezde kimse kalmaz ve ben de eksilirim. Demek istediğim, hayatta bazen yoruluyorum, yaşayacak gücümün kalmadığını ve eğer bir pilim olsaydı bunun çoktan tükenmiş olduğunu hissediyorum fakat bu histen kaçmayıp kabul eder ve her şeyin geçiciliğinin farkına varır, tüm varlığımla kendimi kucaklarsam o zaman tamamlanırım. Bir yudum çay. Dilim damağım kurumuş, çayım da buz gibi olmuş, bir ısıtıp geleyim.

Yaz Filmleri

Aftersun (2022)

Yönetmen: Charlotte Wells

Tür: Dram

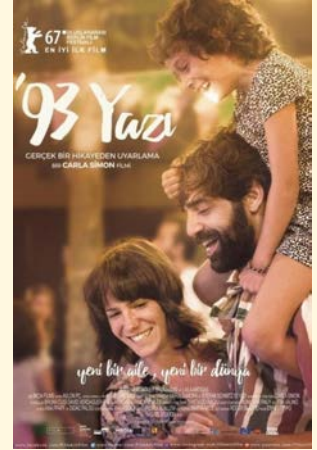
Konu: Boşanmış bir çiftin çocuğu olan Sophie, babası ile Türkiye'de tatil yapar. Bu tatilin neşesini ve hüznünü aktaran bu film, bir ailenin hayatından Sophie'nin hafızasında kalan hatıralardan bir kesit sunar.

Summer 1993 (2017)

Yönetmen: Carla Simón

Tür: Dram

Konu: Çocukların gözünden yaşam ve ölüm üzerine düşündüren bu film Frida'nın bir yazını anlatır. Anne ve babasını kaybeden Frida, yaz boyunca yeni yaşamına alışmaya çalışır.

Call Me By Your Name (2017)

Yönetmen: Luca Guadagnino

Tür: Dram, Romantik

Konu: 1983 yazında İtalya'da geçen film, Elio ile üniversite hocası olan babasının yanında araştırma yapmak için gelen Oliver arasındaki ilişkiye odaklanır. Elio yaz boyunca kendini tanıırken aynı zamanda Oliver'a olan hislerini keşfeder.

Zamanda Yolculuk Konusu ve İhtimaller

Semra

Zaman nedir? Zamanın kesin bir tanımı yok ama filozoflardan Augustinus şimdiki zaman ile idrak etmeyi, geçmiş zaman ile hatırlamayı, gelecek zamanla ise beklentiyi ilişkili kabul etmiş. Bence bu tam olarak doğru değil. Herhangi biri bugün dondurma yiyip yarın unutulabilir ama yediğini hatırlamaması eyleminin geçmiş zamanda kaldığı ve içindeki şekerin ona enerji verdiği gerçeğini değiştirmez. Ya da şu anda bayılsa ve bunu idrak edebilecek bilinçte olmasa da o yine “şimdiki zamanda” baygındır. Öyleyse zaman nedir? İndirgemeci yaklaşım, zamanı değişim ile birlikte kabul etmiş. Bir açıdan evet; değişim zamanla olur ve değişimin miktarına, hızına bağlı olarak geçen zaman değişir. Oluş, akış, devinim. Bunlar zamanın birlikte değerlendirildiği kavramlardır. Bu tanımı olmayan; insanların ölçüp biçerek günlere, aylara, saatlere, dakikalara, saniyelere, milisaniyelere ve daha birçok minik parçalara ayırdığı ve bu sayede sayabildiği ama konumunu bilemediği, aklını kurcalayıp hayal dünyalarına yeni olasılıklar ekleyen şey yani zaman: Ona kapılıp gidiyoruz belki ama biraz durup hesap yaptığımızda ne kadarını geride bıraktık bulabiliyoruz. Peki gerçekten geride bıraktıklarımıza “geri” dönebilir miyiz? Ya da önemli bir soru: Daha ne olduğunu bile bilmediğimiz bir kavramı sırf biz ulaşamıyoruz diye “geri” olmakla, geçip gitmekle suçlayabilir miyiz? Albert Einstein zamanın göreliliğini ortaya attığından beri zamanda yolculuğa mümkün gözüyle bakılabilir. Hayalî kurgulara ev sahipliği yapan beyinler heyecan peşinde koşarken zaman, onların kimi zaman merkeze koyduğu değişkendir. Zamanda yolculuğun gerçekleşeceğini kesin olarak kanıtlaması da bize umut veren bir diğer gerçek, bir zamanların hayalî yolculuk kategorisinde zaman yolculuğuyla kapışan uzaya seyahatinin artık gerçekleştirilen bir şey olması. Bundan kim bilir kaç sene sonra benim bu yazıyı yazdığım dönemden bambaşka koşullara sahip bir dönemde zamanı değiştirmek, onda seyahat etmek, belli bir tarihten bambaşka bir tarihe kargo göndermek gibi daha nice fantastik olay mümkün olabilir. O yolculardan biri olacağıma eminim. Yirmilerimde, otuzlarımda ve hatta belki kırklarımda çıkacağım bu yolculuk için gerekli donanıma sahip olmam gerek.

Bilim insanları tarafından tartışılan kısmının araştırdığım bölümünde bir numara: Einstein'ın Görelilik Kuramı. Özel Görelilik, Galilei'nin Görelilik Prensipleri ile doğrusal ve değişmeyen hareketinin durumu ne olursa olsun tüm gözlemcilerin ışığın hızını her zaman aynı büyüklükte ölçeceği önermesini birleştirerek sezgisel olarak algılanamayacak; ancak deneysel olarak kanıtlanmış birçok ilginç sonuca varmamızı sağlar. 1905'te yayımlanan bu kurama göre;

- Hiçbir şey ışıktan hızlı yol alamaz (evrenin kozmik hız sınırı).
- Uzay ve zaman aralıkları içlerinden büyük kütleli cisimler geçtikçe esneyip gerilir.

Yani hareket eden saatler daha yavaştır. Örnekle, ben koltuğumda otururken Einstein yanımdan saniyede 300.000 km hızla geçerse onun zamanı benimkinden yavaş akar, böylelikle o daha yavaş yaşlanır. Hatta fotonlarla aynı hızda ilerlerse Einstein için zaman durur. Bir de hızını alamayıp ışıktan hızlı ilerlemeye başlarsa hayallerimin yolculuğunu yaparak zamanda geriye gider. İşte bu kısımda Nedensellik İhlali denilen bir durum mevcut. Eğer ben 2022 yılında 28 Şubat günü 2015'teki X kişisine bir bilye gönderirsem X kişisi de elde ettiği bilyeyi 2020 yılındaki bana verirse ve ben aynı bilyeyi 2022 yılında X'e gönderirsem... Bu bir paradokstur. Hiç üretilmemiş bir bilye aramızda döner durur. Bambaşka bir pencereden benzer bir duruma göz atalım: Ankara'dan İstanbul'a ışıktan hızlı yolculuk edersem daha yola çıkmadan İstanbul'a varmış olurum çünkü hem konumda yol alıyorum hem de zamanda geriye gidiyorum. Bu da bizi şuna götürüyor: Eğer ben Mars'a ışık hızını geçerek gidip tam da o an kalkış noktama bakma fırsatı yakalarsam geçmişe gitme süreme bağlı olarak değişmekle birlikte (Beş dakika geriye gittiğimi farz edelim.) beş dakika önceki kalkış için hazırlanan kendimi görürüm. Aynı şekilde, kalkıştan önce uydu görüntülerinden Mars'ı inceleyen biri benim oraya vardığımı görebilir. Neden? Çünkü hedefiniz geçmişteyse başlangıç eyleminiz gelecekte kalır. İlkel bir örnek, sabah yediğini akşamına pişirmek olabilir.

Çıkarım: Hayal yolculuğum için ihtiyacım olan tek şey fotonların hızını geçmek.

Yeryüzünde bunu yaptığını bildiğimiz herhangi bir parçacık var mı? Evrenin kozmik hız sınırını geçen bir şey bulunamayınca geçtiği varsayılan bir parçacık ortaya atıldı ve ona takyon dendi. Maalesef ki Princeton Üniversitesinden Richard Gott'un 1974'te keşfettiği, takyonların kendileriyle aynı hızda hareket eden antitakyonlarla sonsuz hızda çarpışarak yok olması kısmı gerçekleri suratımıza çarpıveriyor. Bir takyonun arkasından kütle çekim dalgası konisi (uzay-zamanda dalgalanmalar) geliyor. Bu koni onun enerji kaybedip hızlanmasına yol açıyor ve sonrasında bum! Büyük çarpışma ve yok oluş gerçekleşiyor. Yani yolculuğum için dönüşmem gereken takyonların kendi kendini imha ettiğini de öğrendiğimize göre kendi evrenine yeni özellikler ekleyen Kurt Gödel'e geçelim. Gödel Evreni bizimkinden farklı olarak dönüyor. Bu kozmik dönüşle birlikte ışık ışınları muz şeklinde eğimli bir yol izliyor. Yani biz bu muzun iki ucu arasında doğrusal hareket ederek ışıktan hızlı ilerleyebiliriz. Bizi bundan alıkoyan asıl mevzu ise bizim evrenimizde Güneş dönüyor, Dünya dönüyor ama evren sadece genişliyor. Yani ortada dönüş de yok muz da, dolayısıyla da doğal zaman makinesi de!

Paradokslar bir sorun değil midir? Dede paradoksunu bilmeyen yoktur. Geçmişe dönüp çocuk yaştaki dedemi öldürürsem ne babam doğar ne de ben doğarım. Böylelikle dedemi de öldüremem. Böyle bir paradokstan kurtulmanın yolu: Kronolojiyi Koruma Varsayımı. Yani Stephen Hawking der ki: *"Henüz keşfedilmemiş bazı fizik kuralları böyle bir şeyin gerçekleşmesini engeller."*

Benim heyecan verici ama aynı zamanda ürkütücü bulduğum bir farklı kaçış yolu: Kuantum Kuramının Çoklu Dünya Yorumu. Buna göre evren tüm olası geçmişlerin var olduğu versiyonlara bölünüp duruyor. Kısaca, paralel evrenler. Yani ben Evren S'de yaşıyorumdur. Eğer geçmişe dönüp dedemi öldürürsem kendi evrenimdeki değil de başkasındaki öldürüyorum ve o gerçeklikte dedemin sülalesi yaşamıyor. Yani paralel evrenlerde her hâlimiz mevcut olduğundan paradoks diye bir şey yok.

The Flash'taki gibi kendi zaman çizginizi oluşturursunuz: The Flash geçmişe dönerek annesini öldüren adamı engelledi ve annesinin yaşadığı farklı bir zaman çizgisi olarak Flashpoint'i oluşturdu ve bu çizgide en alakasız gibi gözüken insanların bile hayatı bambaşka ilerledi. Eğer Flashpoint oluşmasaydı ve her şey tek bir çizgide ilerleseydi yine bir paradoksumuz olacaktı. Annesi ölmeyen Flash geçmişe gidip annesini kurtarma motivasyonuna sahip olmadığından işler karışacaktı.

Zamanda yolculukla ilgili öyle çok hikâye var ki! O kadar farklı ve baş döndürücü hikâyeyi okumak insanı bulunduğu gerçeklikten koparmaya yetebilir:

- Jack McDevitt tarafından yazılan The Fort Moxie Branch (Moxie Kalesi Yolu) adlı kısa hikâye, Hemingway'in de içlerinde bulunduğu ünlü ama bilinmeyen yazarların kayıp şaheserlerini ortaya çıkarmak için geçmişte dolaşan zaman yolcularını konu edinir. Ben Tesla'nın kayıp defterini ele geçirme ya da Piri Reis'in haritasını tamamlama görevini hemen sahiplenirim ama bu hikâyedeki motivasyon da beni harekete geçirmeye yeter. Emily Bronte'u ölmeden önce bir kitap daha yazması için ikna edebilirim. Sanat için geçmişe gitme fikri bununla da sınırlı değil. Gelecekte Gelen İki Adam'da da yangın, savaş ve benzeri felaketlerle yok olacak olan sanat eserlerinin kurtarılması anlatılır.
- David Drake'in romanlarında zamanda yolculuk dinazor avı turizmi için bir araç hâline gelmiştir.
- The Cross-Time Engineer (Çapraz Zaman Mühendisi) adlı kitabında Leo Frankowski insanlığın kesin tarihini yazan zaman yolcusu ajanlarını barındıran bir tarih teşkilatını konu alır.
- Ayrıcalıklı İnsan (Shaara)'da bir soyağacı firması vardır ve bu firma "zaman tarayıcısı" aracılığıyla insanlara önceki kuşaklarındaki tanınmış kişilerin listesini sunar.

Kurgular anlatmakla bitmez, hayal gücüne sınırlar koymadıkça yeni fikirler üretmek ile tükenmez. Bilim gelişmeye devam ediyor ve doğrular "tamam" olamayacağından bulma, sebebini anlama çabası devam edecek. Eminim ki bir gün buluşlar zaman yolculuğunu mümkün kılan seviyeye erişecek. Ben de kendi planımı yapıp hayata geçireceğim. Her döneme etki etmiş kimliği belirsiz biri olarak efsanelerde geçeceğim belki, mağara çizimlerinde yer alacağım; Enver Paşa'yı ikna edecek, Sarıkamış'taki askerlerin kaderini değiştireceğim. Eğer bunları yaparsam farklı bir zaman çizgisi oluşturmuş olurum ancak ben "yaşananların" yaşanmış olduğuna inanıyorum. Bu yüzden eğer geçmişte bir şeyler başardıysam bile ya adım unutulmuştur ya da farklı bir isim kullanmışımdır. Piramitlerin gizemini çözmekle başlayabilirim. En temiz iş etki etmeden gizem çözme olurdu. Tarihî olayları yanlışsız kayda geçirmek; bilimin açıklayamadığı, henüz keşfedilememiş gerçekleri ortaya çıkarmak çok daha cazip. Tabii yazdıklarım, açıklananlar kadar. Belki de eski yer altı askerî üslerinden birinde zamanda yolculuk projeleri ciddi ilerleme katetmiştir. Başka bir kurguda denemelerden birinde çıkan bir problem sonrasında ekipteki doktor, insanların ilkel yaşadığı bir tarih öncesi döneme fırlıyor. Bu ne kadar fantastik gelse de kamudan gizli yapılan deneyler ve çalışmalar bana her şeyin çoktan halledilmiş olabileceği ihtimalini hatırlatıyor. Şu anda bulunmuş olmasa bile gelecekte -yani günümüze- gelmiş zaman yolcularının aramızda dolaşmadığını, bizimle yaşamadığını kim kanıtlayabilir ki? Zamanda yolculuk fikri, sonsuz ve belirsiz bir evrendir. Bu yüzden hâlâ umut var.

Konser Anı

Meryem Özdemir

"Just dancin' with my eyes closed. 'Cause everywhere I look, I still see you. And time is movin' so slow. And I don't know what else that I can do."

Bu şarkıyı, 89 bin insanla aynı anda söylemek ve sözlere eşlik ederek dans etmek... Böyle bir deneyimi yaşarkenki duygularımı kelimelere dökmeye çalışıyorum. Bu konsere gidene kadar bu duyguların varlığından bile habersizdim. 89 bin kişinin aynı anda benzer duygularla aynı satırları mırıldanması... Karşımızda bunları yazan-söyleyen sanatçı ve mükemmel bir görsel şölen... İliklerine kadar var olduğunu hissetmek...

Hayat hikâyesiyle başlıyor Ed Sheeran konsere. Nasıl İngiltere'de genç bir çocukken şimdi New York'ta 89 bin insana konser verdiğiinden bahsediyor. Ona olan saygım daha çok artıyor ve o an orada olmak daha da anlamlanıyor. Her şarkıda bir hikâye var, bir yaşanmışlık. Onun duygularını, hayatını, anlattığı şarkılarını binlerce insan hep bir ağızdan söylüyor. Zaman geçtikçe hava kararıyor, sahnedeki görsel şölen gitgide daha da güzelleşiyor. O an gözlerimi kapatıyorum, müziğin ve insanların coşkusunu iliklerime kadar hissediyorum ve sanki 89 bin insan orada yokmuşçasına müziğin ritmine kendimi bırakıyorum. Tanımadığım insanlarla aynı duyguları paylaşmak, mutlu olmak o an için, aynı anda. Yaşamak, hissetmek güzel şey diyorum.

Dönen yuvarlak bir platform üzerinde sahne alıyor Ed Sheeran. Gitarıyla eşlik ettiği şarkılarını koşarak, zıplayarak söylüyor. Bizleri de yerimizde zıplatan enerjisi tüm stadyumu sarıyor. Sahnede kullandığı teknikten bahsediyor bir şarkı arasında. Elindeki gitarı, önündeki klavyesi ile o çaldıkça canlı olarak kaydedebilen teknolojiyi anlatıyor. Her şey orada ve canlı gerçekleşiyor. Bu anın büyüsunü daha da arttırıyor. Lazer ışıkları geceyi aydınlatıyor, alev şovları yüzümüzü yalıyor, müziğin ritmi içimize işliyor. Efsunlu bir gece.

Konser bitiyor. Herkes hayatlarında asla unutamayacakları bu konser deneyiminden sonra evinin yolunu tutuyor. Hayatımda gittiğim en güzel konserti, diyorum. O an bütün dertlerim, hayat telaşı, hepsi bir anlığına kayboluyor ve gerçekten mutlu ve o "an"da hissediyorum kendimi.

Bir Şafak Vakti

Berkant Demiray

Bir şafak vaktiydi

Haftalardır kafamda yankılanan zincir sesleri

Yerini havan toplarına bırakmıştı

Yatağımın kalorifere bakan kısmında kurtçuklar geziyor

Bir hafta önce ısırıp bıraktığım portakala türlü işkenceler ediyorlardı

İlk başta portakalın bu çaresiz ve zavallı durumuna hayli üzülmüştüm

Bu zalim kurtçuklara içimden olmadık küfürleri ediyor

Bazense içine hakaretler yazdığım kâğıtları suratlarına fırlatıyordum

Fakat elimden daha fazlası gelmiyor

Ve o portakala sadece gözyaşlarımla destek verebiliyordum

Biraz ileride fındık kemiren bir sincap

Olan biteni tüm ketumluğuyla seyrediyordu

Ara sıra sessiz olması için seslensem de

Sesim vaaz veren kasabın heceleme seslerinden daha yüksek çıkmıyordu

Yandan geçen boğuk sesli topal çocuk

Kör göze sağır kulak

Bayat ekmeğe de köpüklü su lazım diye sayıklayıp duruyordu

Ayaklarının altındaki kâğıt parçalarını toplarken

Sokağın sonundaki evde pencereye çıkmış ulvi hanımefendiye

Tiri-ra ra ra Tiri-ra ra ra Tiri-ra ra ra diye bir ritim söyleniyordu

Sirkte çalışan kocasının eve dönmesini beklerken

Adamın adı Borat'tı ve sanırım tanıdığım en garip adamdı

Benim adım Talat'tı ama kimliğimde Berkant yazılıydı

Tiri-ra ra ra Tiri-ra ra ra Tiri-ra ra ra

Loşşşşşş

Foşşşşşş

Kroşşşşşş

Sir

Sanırım alarm birkaç saat önce çaldı fakat ben günlerdir buradayım
Dün gece birlikte olduğum dişi kitap çoktan boş bir sayfaya dönmüş
Gamzesindeki kırıksıklık yazarın ismini sansürler hâle gelmişti
Amaaaaan neyse!

Sol elimle saçımı tararken ve sağ elimle kelimi okşarken
Kin gütmenin ikiyüzlü bir eylem olduğundan şikâyetçi olmak
Beni eşini paylaşan bir komünist gibi çocuksu kılar
Yine de bazen düşünürüm iki ayaklı olmak düşünsel mi yoksa fiziksel bir kalıtım mı diye
Uçmak neden uçurtmakla aynı anlama gelmiyor da
Yürümek sürünmekle aynı anlama geliyor
Balkonda beslediğim güvercinin ekme kırıntılarına şükretmesi neden
Neden bu evde halı yok ve ben bu koltuğun üzerinde uyumak zorundayım
Çünkü
Günahların bile yalnız
Diye seslendi şükretmeyi bilen güvercin
İsyankâr dilim buna çok kızdı ve
Çilek olmak varoluşsal bir sancı, peki ya reçel olmak?
Diye edebi bir teşkilde bulundum dudağımın altıyla sırtarak
Yalnız ölmek bir lütuftur, peki ya yalnız doğmak!
Diye haykırdı aptal güvercin
Ne aptal ama!
Hıh!

Kan torbasına bulanmış pürüzsüz bir melezin hikâyesiydi bu
Kelimelerin tıp fakültesinden mezun olduğu,
Sapkınlığın rötar yaptığı o sabah
Diş fırçaları portakal ağaçlarına savaş açmıştı
Şizofren metro istasyonu
Hiç bu kadar anaç görünmemişti
Makinistin seri katil olan karısına
Hapisten firar etmiş tüm açık renkler
Bir girdap gibi melezi boğmuştu
Fakat melez ıslanmamıştı dahi
Çünkü yanlış denizde olduğunun farkına varmıştı
Yanlış olan her şeyi reddetmişti daha öncesinde
Bunları duyan hastanenin başhekimi
Rehabilitasyon merkezi açmıştı melez için
Melez, bir rahibeye dönüşmüştü burada
Arabistanlı bir kuğu ailesiyle tanışmıştı
Bazarov diye bir genç aklını çelmişti sonrasında
Fakat kiraz ağaçları sonu olmuştu melezin
O çıplaklığı seviyordu, Bazarov ise samimiyeti

Bir Şafak Vakti

Mersin, Kestane, Ceviz

Ulan keriz, ulan keriz...

Sedir, Zakkum, Akçaağaç

Karnım aç, karnım aç...

İşte

Pazartesiye çarşambaya bağlayan

Bir sabah yeliydi

Beyaz satırlı bu riyakâra

Bu sözleri söyleten

Ve salkımlı entariler diktiren

Hüznün yokluğunda mutluluk fedakârlık eder

Seni bana bağlayan yıldızlı husumetler kondurmuş

Gerçekleri zımbayla tutuşturduğum kalbime

Fakat hiçbir gerçek

Aşkı bana saksıgüzeli kadar güzel anlatamazmış

Ben demiyorum bunları, beni yanlış anlamayı istemem

Çünkü söylediğim hiçbir sözün

Boynuna dudaklarımdan daha çok yapışmadığını biliyorum

Olsun, aşkı ıslak sevmedim hiç zaten

Bu yüzden de çamursu benliğine ellerimi daldırmaktan hiç korkmadım

Seni tüm kirinle ve ihmalkârlıklarınla sevdim

Derinlerde bir yerde badem cevheri taşıdığına inandım

Her acıktığında karnından gelen dedektör seslerine sarıldım

Belki de bu yüzdendir tinnitus tanım

Yine de tırmandığım o inişte bunların hiçbir önemi yoktu

Çünkü kahverengi güller yetiştirmek için

Her günün akşamında yağmur duası ederdim

Senin gözlerindeki narsist ışıltıyı görebilmek için

Bütün bunların hatırına son bir kez canımı yak!

Bütün gücünle ve tek hamlede beni yere ser

Üstümde tepin ve bütün nefretini kus

Tırnaklarınızla sırtımı ve yüzümü parçala

Beni tanınmayacak hâle sok ki

Sana bir yabancı edasıyla tekrardan âşık olayım

Çünkü ancak bir yabancı sever kendi gibini

Saçmaladığımın farkındayım, beni affet

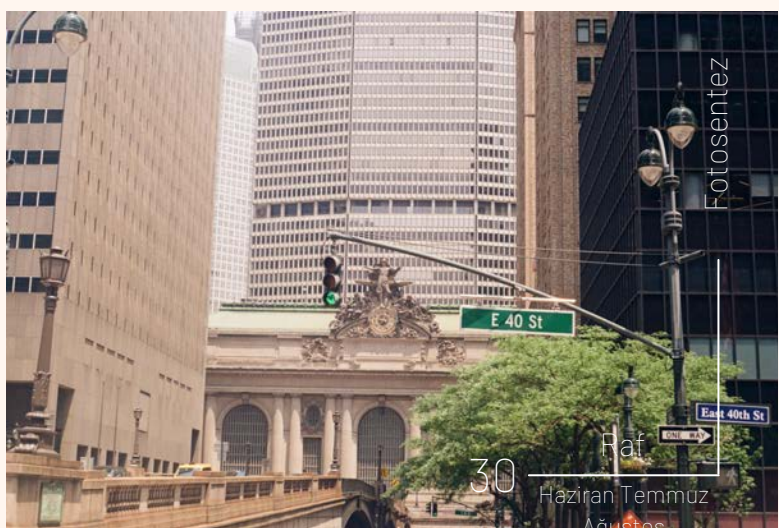
Bu sefer sözlüğe bakmıyorum

Çünkü artık

Seni senin için yapmadığım şeyler kadar seviyorum

Fakat bana kin gütmediğini de biliyorum

“Zaten aşka kin kadar yakın bir his yoktur.”

Tıpkı Gece Gibi

Kadriye Çiçek

Bir yoktu, bir var oldu. Sonra bir vardı ve bir yok oldu.

“Gece, kimimiz için şifadır.” diyerek başladı söyleşiye. Şöyle devam etti: “Kimimiz için gece, azımsanmayacak derecede hayatın başlangıcı demek iken, kimimiz için hastalıkların ağrısının dayanılmazlığı demektir. Kimimiz için, günün yorgunluğunun az da olsa dinlenilmesidir.

Peki ya sizin için gece nedir? Kaç defa gördünüz kendinizi gecede?

Gece ile gündüz arasındaki siz?

İnsan, gece iken ne zaman sabah olacak diye yakınır. Ama gündüzken de ne zaman gece olacak, gün ne vakit son bulacak? diye söylenir.

Bu belirsizlik nereden geliyor; geceden mi, gündüzden mi yoksa içinizden mi? Hangisi?”

-Ruhumuzdaki kavgadan, dedi bir ses.

-Kendimizden, dedi başka bir ses de.

-Dünyadaki umutsuzluktan, dedi diğeri.

-Geceden tabii ki; gece, korkunçluk ve ıstıraptan başka bir şey değildir, dedi bir diğerses.

-Kişinin özünü bilmemesinden bence. Çünkü misal olarak gündüzdeki benle gecede ki ben aynı kişi değil.

-Bence gündüzden; çünkü gündüz öfkeli geçiyor çoğu zaman, gece sakinliktir.

Salonda büyük bir sessizlik hâkim oldu. Tıpkı gece gibi!

“Bir geceyiz, bir gündüz yani değil mi?” diyerek sessizliği bozdu. Sırtımı dönerek arkadaki yüzlere baktım büyük bir merakla; bir yandan sessizliğin bozulmasını istemiyor gibiydiler bir yandan da bir an evvel bitsin istiyorlardı sanki.

“Gece, benliklerimizin bütünüyle kalktığı ve kendimizle, kalbimizle, kalbimizin içindekiyle, vicdanımızla yüzleştiğimizdir aslında. Belki de o yüzden korkunç görünür bize. Yahut da sakinlik verir bize. İçten içe, insan kabul etmek istemese de gecede iken gündüze hasret, gündüzde iken geceye gurbet. İnsan hem kendinden kaçıyor hem de kendine varmak istiyor.”

Konferans salonu hıncahınç dolu ve herkesin elinde kalem-kâğıt, konuşulanları yazıyorlar. Acaba dedim kendi kendime; acaba bu yazılanların hepsini, hepsini olmasa da bazılarını yaşamlarında uygulayabilecekler mi? Düşüncelere boğuldum. İnsanı en çok insanın içi bilir sesiyle kendime geldiğimde konuşulanların yarısını kaçırdığımı fark ettim. Ah bu geceler! Tıpkı gece gibi!

“Gece, bizim onu nasıl anlamlandırdığımız ve adlandırdığımızdır. Gündüz de böyledir.

Gündüz de gece de çabadır. Yani kıymet! Sizden, öteki size bir bakın. İçimizden, öteki içimize bir bakalım. Ne görüyoruz? İnsan, en çok kendisini ötekileştirir, kendini kendine yabancılaştırır. Nitekim, gittiği her yerde, yaptığı her şeyde kendisi vardır kendisinin yanında...”

O an aklıma bir söz geldi:

“O senden öte benden ziyade

Bir ben var ki benim içimde

Benden öte benden ziyade

Bir sen var ki senin içinde

Senden öte senden ziyade”

“Seslenin görmeye, seslenin bakmaya; hangisi daha ağır basıyor? Kendinize varana kadar seslenin!” diyerek tamamladı söyleşiyi.

Biz söyleşinin devam etmesini bekliyorduk. Ama söyleşi bitti. Oradaki herkesle hep bir ağızdan devam etmesini istedik. Lakin aralıksız olarak iki saat süren söyleşinin bitmesi gerekiyordu.

Söyleşiye bir arkadaşım ile katılmıştık. Konferans salonundan çıkarken arkadaşımın ne diyeceğini merak ederek “Bir söyleşinin konusu neden gece olur ki?” diye sordum. Daha bilgilendirici olabilirdi dedim.

“Arkadaşım, daha bilgilendirici mi?” diye karşılık verdi. Bence yeterince bilgilendiriciydi. Geceye hiç bu yönden bakmamıştım. Tam şu an geceyi ipe çekiyorum, diğer kendimle tanışmak, içimdeki kavgayla barışmak, hasta kalbimi iyice görmek için dedi.

Geceye henüz yirmi bir saat vardı.

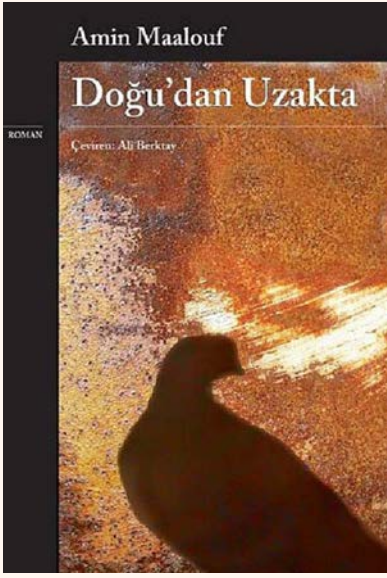
Ne kendime ne de insanlara anlam veremiyorum. Başımıza geleceklerden öylesine bihaberiz ki bu telaşa, bu endişeye, bu öfke ve umutsuzluğa bir anlam veremiyorum, tüm çabalarımın rağmen.

Konferans salonundan çıkıp bir süre beraber yürüdük. Sonra da ayrıldık. Ayrıldıktan bir saat otuz dokuz dakika sonra arkadaşımın, Tomris’in bir trafik kazası nedeniyle hayatını kaybettiğini öğrendim. Henüz saatler geçmeden... İnanılması güçtü... Ama gerçektir. Bir yoktu, bir var oldu. Sonra bir vardı ve bir yok oldu.

Ölüm! Tıpkı gece gibi; sessiz ve tek başına! Tomris, kendine kavuşamadı...

Hep bir şeyler için koşarız. Fakat kendimize hep geç kalırız.

Doğu'dan Uzakta Amin Maalouf

Sevinç Beysun Sağar

Doğu'dan Uzakta, gasbedilmiş hayatların ruhlarının dağılışı. Aidiyeti yutmuş, hazmedememiş, derin ve geçmeyen bir bulantıyla yaşayan ruhların hikâyesi. Bulantı kelimesini bilerek seçtim, Sartre'ı okuduğumda sadece içimi sıkımla kalmıştı kitabı. Tanıdık bir hikâye, özgürce ve cesurca konuşabilirim hak-

kında, hakkım var buna ve yine, özgürce ve cesurca konuşamam, çünkü tanıdık bir hikâye. Adam'ın Naim'e dediği gibi, yıllar geçse bile Yahudi olman bu ülkeye girişinde bir sıkıntı olmasın sakın? Konulara giriş yapıp devamında çatır çatır konuşamamaktan bıktım, taşacağım son damlayı zevkle bekliyorum, çünkü şu ana kadar, mantığım baskın gelip susturdu. Ramiz'in dediği gibi, sen hiç aşağılanmış hissediyor musun Adam? Konuşurken sesin fısıltıya dönüşüyor mu? Başını kaldırmalısın Ramiz. Öğrenmeliyiz.

Yıllarca sinir uçlarını törpüleye törpüleye hissetme yetisini bilinçsizce köreltmeye çalışmış insanlar, yıkılan arkadaşlıklarının ve "normalliğin" ölen mezarına bir çiçek bırakmaya çabılıyor. "Gençliklerinin en güzel dönemini bir arada geçiren" "Hayalleri ve umutları olan" "Bir grup insan", "Farklı yerler", "Yıllar sonra..." "...ülkelerine dönmeleri" bu cümleler kitabın arka kapağında yazıyor. İnsanı çarpan bir tarafları var, muhtemelen aynı elektriğe daha önce kapılınıldığı için hissi daha vurucu oluyor.

Kararlar... İnsanın başı dik olmalı, göğsünü gerebilmeli, sonuçlarını sahiplenebilmeli. Çok güçlü cümleler kurmak, öfkemi kusmak, şefkat göstermek, alışmak ve anlamak istiyorum. İstemek, hissetmek, yaşamak istiyorum. Yedi yıldır koşuyorum, hedef neresi, başlangıç niyeydi, durdum mu, duracak mıyım, kitabın çoğu karakteri sanki beni duyup kendi koşularını benim kulvarımın yanı başına taşıdılar. Amin Maalouf, bir sürü Lübnan asıllı arkadaşım olmasına rağmen, neden senin karakterlerin daha canlı geliyor? Neden yanı başımızdaymış gibiler? Cevabı biliyorum, yine de sormaktan bıkmamalıyım; bilmek unutmamaya yetmiyor.

Doğu'dan Uzakta, Amin Maloouf'un okuduğum ikinci kitabı; fakat sanki onu tanıyormuşum gibi gelmişti daha ilk kitabından. Görünürde 16 güne sığdırdığı bir yüzleşme hikâyesi anlatıyor; ama yıllar var içinde. Dinler, diller, ülkeler, sınıflar, insanlar da var. Ben henüz sekizinci gündeyim; yedinci yıl sekizinci gündeyim. Lakin kitabı henüz bitirememiş olsam da öneriyorum, sonrasında pişman olmayacağım erken davranmaktan; çünkü bu kitabı görüyorum, hissediyorum, aslında zaten çoktan okumuşum gibi. Sadece bitirmesi kaldı, dergide paylaşabilmek için hızlıca bitirmek istemedim, okudukça beni yoruyor çünkü. Yakında son noktasını göreceğim, ben onu okurken onun beni bitirmesi kaldı geriye. Sonrasında yıkıntılarımı toplamak da uzun sürebileceğinden, şimdiden öneriyorum.

Herkesin derdi kendine ve bu böyle olmaya devam ettiği sürece, herkesin bir derdi olmaya devam edecek.

Bu 16 günlük hikâyeyi 17 yaşındaki kendime, 18'ine aylar kalan Yusra Mardini'ye, gelecekte geleceklerini umduğum tüm çocuklara ve sizlere emanet ediyorum.

Hedik

Ediz Servan Erding

Alıyor ayaklarımı bu mevsim
Sen neredeyse oraya götürüyor
Şehrin direklerinde göçten kalan bir gökyüzü
İştahla düşünüyorum gözlerini
Birazdan akşam olacak ruhum
Uslanmayı öğreniyorum ağaçlardan

Sen yağmur yağarken de çok güzelsin

Hangi Topraklarda?

Yasin Mert Özçelik

Askiya asılmış bir tuvalde;
Güneş çamaşırlanır
Grinin gecesi, gökyüzünde
Prensi ağırladığında.

Seyirci koltuklarında konutlar
Birbiriyle ağlıyorlar.
Yeryüzü kurulmuş,
Konuşmasını bekliyor
Beyazların prensesinin.

Sakura Mucizesi

Merve Demir

Bölüm 1

Haru yine aynı sesi duymuştu. Son birkaç ay Haru için çok da iç açıcı değildi. Ailesiyle birlikte geçirdiği trafik kazasından sonra herkes onun travma yaşadığını söyleyip duruyordu ama o sesin ne kadar gerçek olduğunu ve yakından geldiğini hisseden Haru, kimseyi dinlememeyi ve sesin nereden geldiğini çözmeye çalışmayı çoktan kafasına koymuştu bile. Sanki birisi sürekli olarak "Orada kimse var mı?" diyordu. Haru bu durumu şimdilik düşünmemeye çalışmıştı çünkü Hanami festivaline birkaç gün kalmıştı. Büyükanne Yoko o gün için tatlı yiyecekler ve güzel kıyafetler hazırlamak istediğinden yine büyük bir odakla hazırlık yapıyordu. Haru yalnızlığı hatırlattığı için bu festivali sevmiyordu. Ama yine de büyükannesini üzmemek istemediğinden ona yardım etmek adına yanında kalmaya karar vermişti. Haru'nun üzgün olduğunu gören Büyükanne Yoko, Haru'yu yanına çağırdı. Ona bu kutsal günün aslında bir umut olabileceğini hatırlatmak istediğini ve asla yalnız olmadığını, bir gün bunu fark ettirecek bir kişinin karşısına çıkabileceğini ama sabretmesi gerektiğini söyledi. Umudu hiç kalmamış olan Haru büyükannesine bunun nasıl olacağını sordu ve Büyükanne Yoko ona Sakura efsanesini anlatmaya başladı.

Efsaneye göre birçok savaşçının öldüğü, bütün ülkeyi yalnızlığa boğan savaşlar oluyordu. Bir savaş bitince yenisi başlıyordu. Bütün bunlara rağmen, savaşın hiç uğramadığı çok güzel bir orman vardı. Yapraklarından etrafa saçılan güzel koku herkesi çok etkilerdi ve atalarımıza umut ışığı olurdu. Ne kadar savaş olursa olsun, ordulardan hiçbiri o güzel ormanı savaşla lekelemek istemiyordu. O ormanda güzel kokmayan bir ağaç vardı. Bu ağaç hayat dolu olsa da dallarında hiç çiçek açmamıştı. Görünen o ki; kokusuz olmak onun kaderinde vardı. Yalnızlık onun en büyük dostuydu. Hayvanlar yanına dahi yaklaşmak istemiyorlardı. Karanlığın yine kendini en yalnız hissettirdiği bir anda onun yanına bir peri gönderildi.

Bu peri nazik sözlerle onun güzel, parlak görünmesini istediğini ve ona yardım etmek için geldiğini söyledi. Korkmuş ve şaşırılmış olan ağaç büyük bir çaresizlik içinde olduğunun farkındaydı ve perinin teklifini kabul etti. Böylece, peri 20 yıl sürecek bir sihir için doğaüstü güçlerini kullandı. Bu esnada, ağaç kendini insan kalbinin hissettiği gibi hissetmeye başladı. Peri ona sihir sayesinde ne zaman isterse hem bir bitkiye hem de bir insana dönüşebileceğini söyledi. Diğer yandan, eğer bu 20 yıl içinde kendi canlılığına ve parlaklığına tekrar kavuşamazsa, aniden öleceğini de söylemeyi unutmadı.

Tıpkı perinin söylediği gibi, ağaç istediğinde insan olabiliyordu. İnsan duygularının kendisinin güzel kokmasını sağlayıp sağlamayacağını görmek için uzun süre insan olarak kalmak istedi. Fakat başlarda tamamen hayal kırıklığına uğradı. Ne zaman etrafına baksa hep savaş ve kötülük gördü. Bu yüzden tekrar ağaç olarak kalmaya devam etti. Uzun yıllar geçmesine rağmen her şey yine aynıydı, ağaç bir türlü güzel kokmuyor ve çiçek açmıyordu. Vakti gittikçe azalan bu ağaç yine bir gün insan olmaya karar verdi. Bir gün ormanda gezerken berrak bir derenin yanından geçiyordu ve orada genç, güzel bir kıza rastladı ve onun adı Sakura'ydı. Ağaç onun güzelliğinden çok etkilendi ve yanına yaklaştı. Sakura ona karşı çok nazik davranmıştı. O da onun nezaketine karşılık vermek için, kızın az ileride köşedeki evine su taşırken ona yardım etmek istediğini söyledi. Savaşla ve hayatlarıyla ilgili sohbet etmeye başlamışlardı. Artık kızın evine gelmişlerdi, tam veda ederken Sakura onun adını sorduğunda ağaç Yohiro diye cevaplamıştı. Onlar çok yakın arkadaş olmuşlardı. Konuşmak, şarkı söylemek ve birlikte güzel vakit geçirmek için sıklıkla buluşurlardı. Ağaç, Sakura hakkında ne kadar şey öğrenirse o derece ona yakın olmak istiyordu.

Yohiro dayanamadı ve Sakura'ya olan aşkını ona itiraf etti. Ayrıca, ona gerçekte bir sihir altında olduğunu ve yakında ölecek olan güzel kokmayan bir ağaç olduğunu söyledi. Sakura bunu duyunca şok oldu ve bir süre sessiz kaldı. Aradan yıllar geçti ve 20 yılın bitmesine az bir zaman kalmıştı. Tekrar ağaca dönüşecek olan Yohiro, günler geçtikçe daha da kederlenmiş ve umudunu tamamen kaybetmeye başlamıştı. Bir gün hiç beklemediği bir anda Sakura yanında beliriverdi. Umudu kalmayan Yohiro tekrar ağaç olmuştu. Sakura ağaca sarıldı ve kendisinin de aynı hisleri beslediğini, yani onu sevdiğini söyledi. Onun ölmesini istemiyordu, tam o esnada peri ortaya çıktı ve Sakura'ya Yohiro'nun insan olarak kalmasını ya da ağaç olan Yohiro'yla birleşmek isteyip istemediğini sordu. Sakura etrafına baktı ve savaşı hatırladı. Bu savaştan uzak, sevdiği kişiyle birlikte olmak istediği için ağaç olan Yohiro'yla birlikte olmayı seçmek istediğini söyledi. Nihayet sihir gerçekleşti. Yohiro ve Sakura birleşmişti ve ağaç sonunda güzel kokmaya, güzel pembe çiçekler açmaya başlamıştı. İşte o zamandan beri onların aşkı Japon tarlalarını parfüm gibi kokutmuş ve tüm halka bir umut ışığı olmuştu. Yani bir kişi içimizdeki en iyi kişiliği ortaya çıkarabilirdi. Yalnızlık sonsuza kadar sürmez, bir gün o periye sen de denk gelebilirsin, yapman gereken tek şey umudunu yitirmemek ve sabretmek dedi Büyükanne Yoko. Ardından tekrar birlikte hazırlıklara devam ettiler.

Festivale son bir gün kalmıştı. Haru arkadaşları Akira ve Mizuki ile buluştu. Birlikte vakit geçirdikleri, saatlerce oturup sohbet ettikleri Sakura ağaçlarının olduğu tepeye çıkmışlardı.

Haru yanına biraz Büyükanne Yoko'nun yaptığı yiyeceklerden almıştı. Akira'nın ailesi kasabanın merkezinde olan küçük bir market işletiyordu ve babasından gizlice meyve alan Akira da onları çıkarmıştı. Mizuki hep açtı ve asla bir şey getirmez, Haru ile Akira'nın yiyeceklerinden faydalanırdı. Kızlar bunun farkındalardı ama hiçbir şey demezlerdi çünkü çok yakın arkadaşlardı ve Mizuki her zaman onlara yardım eden iyi bir çocuktur. Saat çok geç olmuştu ve Haru artık eve gitmesi gerektiğini söyleyip arkadaşlarının yanından ayrıldı. Kestirme yol olan ormandan giderken tekrar aynı sesi duydu. Bu sefer ses çok daha yakındı, sanki arkasından takip eden biri var gibi hissetmişti Haru. Korkarak koşmaya başladı ve tam ormanın çıkışına geldiğinde bir anda durdu ve arkasına baktı. O an düşündüğü şey bir daha böyle bir fırsatının olmayacağı ve sesin nereden geldiğini çözmenin tam vakti olduğuydu. Ne kadar korkmuş olsa da yavaşça ve etrafına çok dikkatle bakarak tekrar ormana döndü. Tam o esnada ses yine duyuldu. Haru o tarafa doğru yöneldiğinde kalbi yerinden çıkacak gibi atmaya başlamıştı. Gözlerindeki ışıltı o kadar büyüktü ki gördüklerine çok şaşırmıştı. Buranın büyüleyici bir yer olduğunu düşünüyordu; ama neden daha önce geçerken burayı görmedim diye de aklından geçirmeyi bırakamıyordu. Büyülenmiş bir şekilde her detayını incelemeye başlamıştı. Küçük bir dere, etrafta bir sürü uçan kelebek ve her yerde rengârenk açan çiçekler vardı. Sanki boyutlar arasından bir geçiş gibiydi, her yer iyice karanlık olmuştu. Bir anda etrafta küçük küçük ışıklar belirmeye başlamıştı. Ne olduğunu anlamaya çalışan Haru daha da dikkatle baktığında lalelerin içinden çıkan ateş böcekleri olduğunu fark etti. O kadar çok ateş böceği çıkmaya başlamıştı ki her yer sanki yıldızlar gibi ışıltı ışıltı parlıyordu ve etrafı daha net görebiliyordu. Etrafın büyümlü görüntüsü ve kokusuyla sesi unutan Haru biraz anın tadını çıkarmak için uzanmaya karar verdi ve ardından çok geçmeden uyuyakalmıştı bile. Saat epeyce geç olmuştu. Büyükanne Yoko fazlasıyla telaşlanmış ve bütün kasabayı ayağa kaldırmıştı. Herkes Haru'yu arıyordu. Akira ve Mizuki çok korkmuş ve endişelenmişlerdi çünkü biraz daha oturmak isteyip eve dönerken onu yalnız bırakmışlardı.

Kasabadan birisi "Buldum! Haru'yu buldum!" diye bağırılmıştı. Herkes oraya toplandı ve Haru ormanın en görkemli Sakura ağacının altında gözleri kapalı bir şekilde duruyordu. Herkes çok şaşırmıştı çünkü Sakura ağacının pembe ve göz alıcı yaprakları sanki onu koruyor gibi üzerini örtmüştü. Kimse daha önce böyle bir şeye denk gelmemişti. Haru'yu hemen eve götürdüler ve Büyükanne Yoko ona, dinlenmesi için yatağını hazırladı.

(Devam edecek...)

Edebiyat Kültür Sanat
raf

iletisim@rafdergi.com

[raf_dergi](https://twitter.com/raf_dergi)

[raf.dergi](https://www.instagram.com/raf.dergi)

[rafdergi.com](https://www.rafdergi.com)